

Załącznik do Zarządzenia Nr 89 Rektora SGGW z dnia 20 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie Polityki otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych

Polityka Otwartego Dostępu do Publikacji Naukowych i Danych Badawczych

W celu pełnego wykorzystania możliwości zapewnienia wszystkim dostępu do wiedzy bez ograniczeń oraz zgodnie z zasadami transparentności, jakie stwarza rozwój techniki, wprowadza się w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW) Politykę Otwartego Dostępu do Publikacji Naukowych i Danych Badawczych (zwaną dalej Polityką lub Polityką Otwartego Dostępu). Polityka jest zgodna z zaleceniami Komisji Europejskiej z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie dostępu do informacji naukowej oraz jej ochrony oraz ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1542). Polityka tworzy warunki do udostępniania publikacji naukowych i danych badawczych, umożliwiając osiągnięcie korzyści, jakie płyną z szerokiej współpracy i wymiany wiedzy, w tym, eliminowanie konieczności powtarzania już wykonanej pracy.

§ 1

Podstawowe definicje

W Polityce Otwartego Dostępu do Publikacji Naukowych i Danych Badawczych przyjmuje się następujące definicje pojęć:

- 1) Dane badawcze – należy przez to rozumieć dokumenty utrwalone w formie elektronicznej, inne niż publikacje naukowe, które zostały wytworzone lub zgromadzone w ramach działalności naukowej w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) i są wykorzystywane jako dowody w procesie badawczym lub służą do weryfikacji poprawności ustaleń i wyników badań;
- 2) Metadane – należy przez to rozumieć ustrukturyzowane informacje opisujące, tłumaczące, lokalizujące i ułatwiające odnalezienie, wykorzystanie innych informacji lub zarządzanie nimi;

- 3) Otwarty dostęp – w szerokim rozumieniu oznacza: powszechny, zdalny dostęp do treści: (zarówno publikacji naukowych, jak i danych badawczych i metadanych) z możliwością ich bezpłatnego ponownego wykorzystania z poszanowaniem praw autorskich;
- 4) Publikacja naukowa – należy przez to rozumieć utwór naukowy, w tym też utwór, który za zezwoleniem Twórcy został zwielokrotniony i którego egzemplarze zostały udostępnione publicznie;
- 5) Polityka – należy przez to rozumieć Politykę Otwartego Dostępu do Publikacji Naukowych i Danych Badawczych;
- 6) Repozytorium – należy przez to rozumieć narzędzie informatyczne służące do deponowania, przechowywania i udostępniania w Internecie utworów naukowych (w tym publikacji naukowych) i danych badawczych w celu ich ponownego wykorzystania;
- 7) Repozytorium publikacji SGGW – należy przez to rozumieć Bazę Wiedzy SGGW.
- 8) Utwór – należy przez to rozumieć utwór w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2509);
- 9) Utwór naukowy - należy przez to rozumieć utwór stanowiący rezultat naukowego procesu poznawczego, w tym też utwór w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2509);
- 10) Wolne licencje – należy przez to rozumieć licencje Creative Commons „Zero” przekazanie do domeny publicznej CC0 (ang. *Public Domain Dedication*), Creative Commons „Uznanie autorstwa” CC BY (ang. *Attribution*) oraz „Uznanie autorstwa–Na tych samych warunkach” CC BY-SA (ang. *Attribution-ShareAlike*), które pozwalają na najwyższy stopień otwartości, a więc na najszersze korzystanie z utworu;
- 11) Wydawnictwo zwarte – należy przez to rozumieć wydawnictwo nieperiodyczne, publikowane jako całość w jednej części lub w kilku częściach (wydanych jednocześnie lub niejednocześnie);
- 12) Zaakceptowany manuskrypt autora (ang. *Author Accepted Manuscript*, AAM, inna nazwa: *postprin*) – należy przez to rozumieć wersję publikacji naukowej po recenzji i korekcie, przyjętą i gotową do publikacji, ale różną od wersji złożonej czy sformatowanej przez wydawcę;
- 13) Zasady FAIR data – należy przez to rozumieć zasady określające sposób właściwego przygotowania, obsługiwania i pracy z danymi, takie jak: możliwość znalezienia,

dostępność, interoperacyjność i możliwość ponownego wykorzystania (ang. *findable, accessible, interoperable, reusable*).

§ 2

Postanowienia ogólne

1. Niniejsza Polityka jest skierowana do pracowników, doktorantów i studentów SGGW. Osoby te określane są na potrzeby Polityki dalej jako Autorzy.
2. Polityka ma zastosowanie do utworów naukowych (w tym publikacji naukowych i prac dyplomowych) z afiliacją Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, podaną przez przynajmniej jednego z Autorów, a w szczególności do ww. Utworów naukowych powstałych w wyniku finansowania ze środków publicznych, oraz powiązanych z nimi danymi badawczymi.
3. Niniejsza Polityka nie narusza praw i obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2509) oraz Regulaminu zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji w SGGW stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały Nr 115 – 2018/2019 Senatu SGGW z dnia 24 czerwca 2019 r., a w szczególności praw i obowiązków Autorów do rozpowszechnienia utworów naukowych w sposób, który nie doprowadzi do pozbawienia ochrony prawnej rezultatów twórczych lub utraty ich potencjału komercyjnego.
4. Przez wzgląd na ochronę praw przysługujących osobom trzecim, ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa, ochronę danych osobowych zastrzega się możliwość wyłączenia lub ograniczenia otwartego dostępu do poszczególnych publikacji naukowych, poszczególnych danych badawczych lub poszczególnych metadanych.

§ 3

Otwarty dostęp do publikacji naukowych wydawanych poza SGGW

1. Autorzy starają się zapewnić Otwarty dostęp do publikacji naukowych poprzez:
  - a) publikowanie w recenzowanych otwartych czasopismach o uznanej renomie i respektujących standardy COPE (Committee on Publication Ethics) oraz w książkach naukowych lub/oraz

- b) deponowanie w Repozytorium SGGW elektronicznej postaci publikacji naukowych w możliwie najkrótszym terminie od przyjęcia utworu naukowego do publikacji w formie ostatecznej wersji wydawcy lub zaakceptowanego manuskryptu autora, zgodnie ze wskazaniem wydawcy, jeśli to możliwe na wolnej licencji Creative Commons (preferowana licencja – CC BY).
2. Autorzy powinni dołożyć wszelkich starań w celu realizacji zalecenia wskazanego w § 2 ust. 1, w porozumieniu:
- a) z wydawcami oraz innymi użytkownikami publikacji (np. organizatorami konferencji naukowych), w tym do udzielania do publikacji licencji niewyłącznych,
  - b) ze współtwórcami publikacji (w przypadku utworów współautorskich), jak również z twórcami oryginałów (w przypadku utworów stanowiących opracowanie, np. tłumaczenie już istniejących publikacji).
3. W przypadku sprzeczności umów o finansowanie lub współfinansowanie podmiotów zewnętrznych z niniejszą Polityką, pracownicy lub doktoranci, będący kierownikami projektów badawczych finansowanych ze środków tych podmiotów, powinni w pierwszej kolejności stosować wytyczne ww. podmiotów zewnętrznych.

§ 4

Otwarty dostęp do prac doktorskich oraz prac dyplomowych broniących w SGGW

1. Doktoranci i studenci SGGW starają się zapewnić otwarty dostęp do prac doktorskich i prac dyplomowych poprzez:

- a) wyrażenie zgody na udostępnienie w Repozytorium SGGW elektronicznej wersji rozprawy doktorskiej, zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Rektora SGGW, o ile jest to możliwe na wolnej licencji Creative Commons (preferowana licencja – CC BY);

lub odpowiednio

- b) wyrażenie zgody na udostępnienie w Repozytorium SGGW elektronicznej wersji prac dyplomowych wyróżnionych lub uznanych przez promotora i recenzentów za szczególnie wartościowe, o ile jest to możliwe na wolnej licencji Creative Commons (preferowana licencja – CC BY).

§ 5

Dostęp do publikacji naukowych wydawanych przez SGGW

1. Czasopisma naukowe wydawane przez SGGW powinny być publikowane w modelu otwartego dostępu z zastosowaniem wolnej licencji Creative Commons (preferowana licencja – CC BY).
2. Wydawnictwa zwarte wydane przez SGGW, niedostępne już w wersji papierowej oraz niewłączone do dystrybucji elektronicznej w formie odpłatnego e-booka, powinny być przekazywane w wersji elektronicznej do Repozytorium SGGW, gdzie będą udostępniane użytkownikom zewnętrznym, jeśli to możliwe, na wolnej licencji Creative Commons (preferowana licencja – CC BY).

§ 6

Otwarty dostęp do danych badawczych

1. Autorzy, jeżeli to możliwe, udostępniają dane badawcze wraz z powiązаныmi z nimi metadanymi tak, żeby każdy miał do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, zgodnie z zasadami FAIR data, przy uwzględnieniu przepisów z zakresu ochrony danych osobowych, ochrony informacji niejawnych lub tajemnicy przedsiębiorstwa, wraz z udzieleniem odpowiednich licencji (preferowana licencja CC0).
2. Dane badawcze powinny być deponowane w ogólnodostępnym repozytorium danych badawczych (np. RepOD, Zenodo, a w przypadku utworzenia w SGGW repozytorium do deponowania danych badawczych, w tymże repozytorium).

§ 7

Pełnomocnik Rektora ds. Otwartej nauki

1. Rektor SGGW powołuje Pełnomocnika ds. Otwartej nauki spośród pracowników Biblioteki Głównej SGGW na okres kadencji Władz Uczelni.
2. Do zadań Pełnomocnika ds. Otwartej nauki należy:
  - a) wspieranie działań związanych z tworzeniem, utrzymaniem i rozwojem infrastruktury Otwartego dostępu w SGGW;

- b) rozpowszechnianie i rekomendowanie dobrych praktyk zgodnych z obowiązującą w SGGW Polityką Otwartego dostępu;
- c) doradztwo i wsparcie pracowników SGGW w zakresie praktycznego stosowania Polityki;
- d) edukowanie adresatów Polityki w zakresie otwartego dostępu do publikacji i danych badawczych;
- e) ewaluacja Polityki i zgłaszanie propozycji zmian;
- f) organizowanie okresowych przeglądów Polityki z zasięgnięciem opinii środowiska naukowego SGGW;
- g) monitorowanie wypełniania zaleceń Polityki oraz raportowanie rocznych wyników jej realizacji Rektorowi SGGW do końca marca roku następnego.

§ 8

Postanowienia końcowe

1. Zmiany w Polityce dokonuje Rektor po zasięgnięciu opinii Pełnomocnika ds. Otwartej nauki i Dyrektora Biblioteki Głównej SGGW.
2. W sprawach nieuregulowanych Polityką zastosowanie mają przepisy powszechnie obowiązujące, w szczególności ustawę z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1542).